

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 242/2023
14.03.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Џакула, председника већа, Јелене Ивановић, Бранислава Босиљковића, Марине Милановић и Бранке Дражић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Рајка Јасика, адвокат из ..., против туженог Акционарско друштво за железнички превоз робе „Србија Карго“, Београд, чији је пуномоћник Снежана Раденковић, адвокат из ... ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 588/22 од 18.03.2022. године, у седници већа одржаној 14.03.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ посебна ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 588/22 од 18.03.2022. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 588/22 од 18.03.2022. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 1828/20 од 09.12.2021. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1828/20 од 09.12.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од јуна 2017. године до 28.02.2018. године, исплати појединачно одређене месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора за период од 01.06.2017. године до 01.02.2018. године, исплати појединачно одређене месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 10.310,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 588/22 од 18.03.2022. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда и одбијен као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде, ревизију је благовремено, преко пуномоћника изјавио тужилац због погрешне примене материјалног права, а ради уједначавања актуелне судске праксе.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13 – УС, 74/13 – УС, 55/14, 87/18, 18/20) – у даљем тексту: ЗПП, прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). Ставом 2. истог члана закона прописано је да о дозвољености и основаности из става 1. овог члана, одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Врховни касациони суд сматра да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиоца прописани одредбом члана 404. став 1. ЗПП, имајући у виду различите одлуке апелационих судова у истој правној ситуацији, што указује на потребу уједначавања судске праксе апелационих судова, због чега је и одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. ЗПП и одлучио да је ревизија тужиоца основана.

Тужилац тужбом захтева да му тужени за утужени период исплати накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. У поступку је утврђено да је тужилац био у радном односу код туженог, са којим је закључио анекс уговора о раду бр. 10 од 28.12.2018. године, којим је измењен уговор о раду тужиоца у погледу послова и зараде тужиоца. У утуженом периоду у заради тужиоца нису биле садржане накнада трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора. Висина ових накнада утврђена је из налаза и мишљења судског вештака.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиоца налазећи да су тражене накнаде за исхрану у току рада и регрес исплаћене, тако што су му урачунате приликом обрачуна зараде и утврђене кроз вредност радног часа.

Ревизијом тужиоца се основано указује на погрешну примену материјалног права у поступку пред нижестепеним судовима, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом. Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 5. и 6.), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Одредбом члана 2. Анекса Колективног уговора „Железнице Србије“ („Службени гласник РС“, бр. 4/06) измењен је члан 57. Колективног уговора, па је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. овога Анекса, затим чланом 18. став 2. Анекса 7 Колективног уговора од 23.06.2014. године, као чланом 57. став 2. Колективног уговора „Железнице Србије“ АД („Службени гласник РС“ бр. 4/2015) прописано је да је у вредности једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час, док је ставом 4. истог члана прописано да се вредности једног радног часа умањује за 10% и износи 66,46 динара нето. На основу овако предвиђене вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду за трошкове исхране и регреса за коришћење годишњег одмора, јер они нису исказани у номиналним износима.

Како је почев од 01.01.2006. године запосленима дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, послодавцима је остављена могућност да својим актом утврде висину тих накнада које могу бити веће или мање од накнада предвиђених Општим колективним уговором. При томе, висина ових накнада мора бити одређена линеарно за све запослене, тако што трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место. У конкретном случају, тужени у току поступка није доставио суду одлуку о висини ових накнада. То не искључује право тужиоца на њихову исплату. Не може се прихватити закључивање нижестепених судова да су запосленима, па и тужиоцу, ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром да се тужени није изјаснио о њиховој висини, нити је износ накнаде за регрес и исхрану у току рада номинално исказао у платној листи тужиоца, како је то предвиђено Законом о раду. На основу изложеног, могло би се закључити да је тужени у погледу исплате тражених накнада, законске одредбе примењивао на штету тужиље. С обзиром на то да Анекс Колективног уговора „Железнице Србије“ не садржи конкретне одредбе о висини спорних накнада, тужилац може потраживати накнаду у нето износима према параметрима из његовог ранијег Колективног уговора.

Како је због погрешне примене материјалног права, чињенично стање остало непотпуно утврђено, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

Одлука о трошковима поступка је укинута, јер зависи од одлуке о главном захтеву, те ће суд донети одлуку о свим трошковима поступка у коначној одлуци, на основу чл. 153. и 154. ЗПП а у вези одредбе члана 165. став 3. ЗПП.

**Председник већа – судија
Гордана Џакула,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић